Technische vragen WRP 2025-2029

Datum indienen: 12 juni 2024

Datum politieke avond: 27 juni 2024

Agendapunt: Water- en Rioleringsprogramma 2025-2029

Onderwerp: Water- en Rioleringsprogramma en grondslag rioolheffing

Toelichting: Mede naar aanleiding van de voorronde van 11 juni jl.

Vraag/vragen:

1. Op 11 juli 2023 is in een rondetafelgesprek de evaluatie van het WRP 2018-2022 besproken[1]. In deze evaluatie wordt o.a. geconstateerd/geadviseerd een aantal zaken beleidsmatig op orde te brengen , zoals:
   - planmatig en risicogestuurd beheren; en niet beheren volgens een piep-systeem; pas actie ondernemen als het al te laat is.
   - uitbreiden van het grondwatermeetnet en de inzichten daaruit volgen.
   - via structuren (groen/blauw, maar ook door middel van riolen) om met lange termijn inzichten hemelwaterstelsels aanleggen en beheren."

   In de Lokale Adaptatie Strategie d.d. 7 februari 2024 ligt logischerwijs het accent op het 'hoe' in plaats van het 'wat'. Zo staat op pag. 22 over het IKPOR: "Een externe organisatie is bezig met het bedenken van een aanpak per kern." en "We zijn bezig met het opstellen van een nieuw Water- en Rioleringsprogramma. In dit programma zullen we klimaatadaptieve maatregelen en budgetten die een relatie hebben met water opnemen."

   We zien dat het bij ons WRP betrokken bureau een leuke tool online heeft staan, het 'staat van je straat' dashboard, maar die ook heeft voorzien van een duidelijke disclaimer[2]. NB dit is voor ons geen reden om voor klimaatadaptatie geen middelen te reserveren, wel om te kunnen bepalen hoe goed we moeten monitoren (en de mate waarin we moeten borgen dat uitgaven binnen de juridische kaders van de rioolheffing blijven). De stelling in het raads-voorstel "we maken onze prognoses zo nauwkeurig als mogelijk" geeft ons op dit punt te weinig houvast.

   Vraag: Om te kunnen beoordelen in welke mate we als raad nu voor meerdere jaren kaders kunnen stellen en/of de vinger aan de pols moeten houden zij wij benieuwd in welke mate deze slagen inmiddels in gang gezet en wat betekent dit voor de robuustheid van de onderbouwing van de (kosten van klimaatadaptatie) zoals die in het WRP 2025-2029 zijn meegenomen?

[1] https://overbetuwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/9770bcbd-4ba2-4e3c-aa6c-241ccb7de1c3
[2] https://www.sweco.nl/portfolio/staat-van-je-straat/

2. Het is een politieke keuze (ook in relatie tot bestaanszekerheid, lastenverdeling) of kosten voor klimaatadaptatie worden meegenomen in de rioolheffing of worden gedekt via de algemene middelen (en evt. de OZB). Na afloop van de voorronde begrepen wij dat er een uitspraak van de Hoge Raad is die aangeeft wat juridisch gezien aan kosten mag worden meegenomen in de rioolheffing. Dit is een belangrijk kader waarbinnen politieke keuzes gemaakt kunnen worden.
   Vraag: Kunt u die uitspraak met ons delen? Kunt u verder (als voorbeeld) kort aangeven hoe bijv. (op grond van deze uitspraak) het klimaatkoppelbudget[3] binnen deze kaders valt?

3. Zoals aangegeven, hebben wij verder nog een technische vraag om te zien of in de voorstellen correct is rekening gehouden met de (met raad en bezwaarmakers) gemaakte afspraak over het afbouwen van de eerder opgebouwde hoogte van de voorziening (zoals beschreven in paragraaf 8.2 Financiën van het WRP).

   Toelichting: De basisafspraak destijds gemaakt was a. dat de onrechtmatige onttrekking van ca. 7 mln terug zou gaan in de voorziening die daarmee weer op ruim 13 mln zou komen en b. dat daarna nooit meer dan 75 % van de maximale opbrengstlimiet zou worden geheven totdat de voorziening minimaal 1 mln zou zijn.

   Op het eerste gezicht lijkt hiermee rekening gehouden. Echter, op pag. 44 staat “Dit Wrp gaat uit van 100% kostendekking; dat betekent dat alle kosten die we maken voor de gemeentelijke watertaken voor maximaal 100% uit de rioolheffing worden gedekt”.

   Op grond van de eerder gemaakte afspraken zou zolang de voorziening boven de 1 mln. is /blijft nooit meer dan 75 % geheven worden en dus zou de heffing t.o.v. de begroting met 25 % verlaagd moeten worden totdat het voorzieningenniveau is gedaald tot 1 mln.. Dit betekent als onverhoopt te ruim zou zijn begroot, het langer duurt tot de voorziening gedaald is naar 1 mln en dat tot die tijd de rioolheffing dan niet hoger blijft dan nodig/overeengekomen.

   Vraag: Wordt deze afspraak herkend en zo ja, is die in het WRP verwerkt?

Indiener/fractie: Aad Noordermeer / Burgerbelangen Overbetuwe (BOB)

Antwoord(en) ambtelijke organisatie:

[3] Met de in het WRP opgenomen toelichting “Nb: *** het klimaat-meekoppel-budget is een ingroeimodel. Het gaat uit van €100.000 budget met ingang van 2025 via exploitatie/out of pocket. Met ingang van 2026 komt daar jaarlijks €50.000 budget bij om kapitaallasten te dekken. Uiteindelijk is in 2028 €250.000 beschikbaar; €100.000 via exploitatie, €150.000 om kapitaallasten te dekken. Wanneer de bijdragen in investeringen achterblijven, zal het resterende budget (max. €250.000 per jaar) als exploitatielast terugkomen.”

Verschil politieke en technische vragen

Technische vragen zijn vragen naar feiten, harde gegevens. Deze vragen kunnen dan ook prima door ambtenaren beantwoord worden.

Zodra er naar een mening (van het college of de burgemeester) wordt gevraagd, betreft het een politieke vraag. Politieke vragen kunnen ook over onderwerpen gaan die niet op de raadsagenda staan. In ibabs staat bij persoonlijke documenten=>werkwijzer 2018-2022 onder punt 8 een **format voor de schriftelijke, politieke vragen**. Je treft deze ook als bijlage bij dit verhaal.

Uiteraard is het niet altijd eenvoudig om onderscheid te maken tussen technische en politieke vragen. **De griffie kan je daarbij helpen en zal de raads- en burgerleden daar graag (gevraagd en ongevraagd) over adviseren.**

Een paar voorbeelden om je eigen vragen aan te spiegelen:

- Technisch:
    - Hoeveel ambtelijke uren gaan we besparen door het invoeren van livestream en hoeveel is dit uitgedrukt in euro's?
    - Waar komt de eis van 16-18 cm vandaan? Is dit wettelijk voorgeschreven?
- Politiek:
    - Is het college op de hoogte van een bestuurdersvergoeding die boven de Balkenende- norm ligt? Wat vindt het college hiervan?
- Twijfel:
    - Kunnen de kaders, welke uit de discussie van het de Nieuwe Visie Afvalstoffenplan komen alsnog in de aanbesteding worden toegevoegd?
        - Als bedoeld wordt of het technisch mogelijk is de kaders in de aanbesteding toe te voegen, dan kan dit een technische vraag zijn.
        - Wordt het college gevraagd of ze genegen zijn om ook het te doen, dan betreft het een politieke vraag.

Technische vragen
Wanneer stel ik een vraag?

De raad heeft recht op alle informatie die hij nodig heeft om zijn taak goed uit te voeren. Dat is een belangrijk recht. Aan de andere kant is het ook wel belangrijk jezelf af te vragen welke informatie je echt nodig hebt. Nieuwsgierigheid is een goede eigenschap voor een raadslid, maar veel vragen helpt niet altijd om op de hoofdlijnen te blijven en het ambtelijke apparaat niet onnodig te belasten.

Vooropgesteld: als je een raadsvoorstel of nota niet begrijpt, en daarom geen besluit kunt nemen, dan moet je natuurlijk een vraag stellen! Gaat het om een detail dat je niet begrijpt, dan kun je afwegen of het nodig is de vraag te stellen.

Een goed criterium voor jezelf om langs je technische vraag te leggen die je van plan bent in te gaan dienen: zal het antwoord op de vraag een verschil maken in mijn besluit om voor of tegen het voorstel te stemmen? M.a.w.: als ik antwoord A krijg stem ik voor, als ik antwoord B krijg stem ik tegen? Als dit niet het geval is, en het antwoord er dus niet wezenlijk toe doet, dan hoef je de vraag niet te stellen!

Dat is in het begin vast wennen, een beetje eng zelfs, om niet alles tot in de finesses te weten. Maar het helpt je tegelijk om op de hoofdlijnen te blijven, je niet te verliezen in details en zo het overzicht te houden. Bovendien scheelt het de ambtelijke organisatie een hoop tijd.

Indienen technische vragen
In het seniorenconvent is afgesproken dat raads- en burgerleden technische vragen voor voorronde of raad tot de donderdagmorgen 8.00 uur voor de betreffende politieke avond via mail kunnen aanleveren bij de griffie. De griffie bundelt de vragen per agendapunt (waarbij aangegeven wordt welke vraag van welke fractie is) en stuurt deze (uiterlijk 10 uur) naar de bestuursondersteuning, die de vraag uitzet bij de deskundige medewerker.

De antwoorden van de medewerkers worden dan voor maandagavond, via de griffie naar de raad gezonden (via ibabs). De raad heeft dan een dag om de antwoorden tot zich te nemen ter voorbereiding op de politieke avond. Indien de antwoorden niet binnen de termijn beantwoord kunnen worden bijvoorbeeld als informatie van externen moet worden opgevraagd wordt dit bericht met aangeven van de datum waarop de antwoorden gegeven kunnen worden.

Nb.1. De medewerker zal de vragen en antwoorden delen met de portefeuillehouder, zodat deze ook volledig op de hoogte is. Medewerkers kunnen technische vragen, waarvan ze menen dat deze politiek zijn, voorleggen aan de portefeuillehouder. De portefeuillehouder besluit of hij hierover afstemming in het college wil. De antwoorden op de technische vragen kunnen dan wel al richting raad, de antwoorden op de politieke vragen komen dan na collegebehandeling.

In dit geval kan het dus zo zijn dat de antwoorden na het college pas op de dag van de voorronde beschikbaar komen

Nb.2. Het blijft ook altijd mogelijk om rechtstreeks een vraag aan een ambtenaar te stellen in geval van een verhelderende feitelijke vraag. Als de vraag en het antwoord ook relevant zijn voor andere raads- en burgerleden, kan de ambtenaar altijd besluiten om de vragen en antwoorden naar de griffie te sturen voor verspreiding.